

Sociaaleconomische kenmerken van twee generaties migranten in Curaçao

Sabrina Dinmohamed

Inleiding

Migratie is karakteristiek voor Caribische landen en kan gezien worden als een traditie en inherent aan Caribische culturen (Thomas-Hope, 1992; Pizarro & Villa, 2005). Ook in Curaçao zijn emigratie en immigratie geen nieuw fenomeen; migratie heeft altijd een rol gespeeld in de geschiedenis van het eiland. Curaçao is een multiculturele samenleving waarvan de etnisch-culturele samenstelling is gevormd door de multiculturele voorouderlijke sporen. De Indianen, Latino's, Nederlanders, Sefardische Joden, Afrikanen en mulatten waren de eerste groepen die de diverse Curaçaose samenleving hebben gevormd (Van der Dijs, 2011).

Na afschaffing van de slavernij in 1863 werkten veel Curaçaoënaars, als onderdeel van het arbeidsaanbod voor de post-plantage economieën in de regio, als seizoensgebonden agrarische werknemers op andere eilanden (Allen, 2006). Met de vestiging van de Shell raffinaderij in 1918 veranderden de sociaaleconomische omstandigheden van de Curaçaose lagere klasse. Curaçao veranderde van een op handel gerichte en agrarische samenleving naar een meer complexe, moderne, industriële samenleving (Allen, 2003). Het eiland werd een grote internationale 'hub' en de lagere klasse werd omgevormd van een groep zelfstandige ambachtslieden naar een arbeidersklasse. Vanwege onvoldoende arbeidskrachten trok Curaçao migranten aan uit verschillende delen van de wereld. Duizenden personen uit het Caribische gebied, Europa, het Midden-Oosten en Azië kwamen richting het eiland om te werken op de raffinaderij.

Een tweede golf van immigranten kwam in de jaren 1990, toen de toeristische sector op Curaçao groeide en als gevolg van gebrek aan lokale beroepsbevolking, het eiland veel immigranten uit het Caribische gebied en Zuid-Amerika trok. Vanwege emigratie van Curaçaoënaars naar Nederland waren er gaten in de arbeidsmarkt ontstaan, die werden opgevuld door genoemde immigranten uit het buitenland. In tegenstelling tot de migranten van eerdere perioden, zijn de migranten die in deze periode kwamen overwegend regionale immigranten en worden nu aangeduid als "nieuwe migranten".

Deze groep bestaat voornamelijk uit immigranten uit de Dominicaanse Republiek, Colombia, Venezuela, Haïti, Jamaica en Suriname. Over deze immigranten, die vóór het begin van deze eeuw kwamen, en hun vestiging is niet veel wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd. De Curaçaose antropoloog Rose Mary Allen (2006) wijst op het belang van een diepgaand onderzoek naar de effecten van de aanwezigheid van migranten in de samenleving (onderwijs, medische, sociale diensten) en de overlevingsstrategieën van de migranten wordt uitgevoerd. Mevrouw Allen benadrukt dat de analyse moet worden geplaatst in de context van onderzoek naar transnationale bewegingen in het Caribische

gebied, waar mensen uit voornamelijk de lagere sociale klassen steeds meer migreren om een einde te maken aan hun armoede.

In de census van 2011 zijn 35647 migranten in Curaçao geteld. Dat betekent dat ruim 23 procent van de totale bevolking ergens anders is geboren. In dit artikel worden de sociaaleconomische kenmerken van migranten behandeld, waarbij er aandacht wordt besteed aan verschillen tussen de eerste en tweede generatie. Doordat er in de census van 2011 specifiek gevraagd is naar het geboorteland van de vader en de moeder is de mogelijkheid ontstaan om de tweede generatie migranten in kaart te brengen en te beschrijven. Data over de tweede generatie geven inzicht in hoe migrantengroepen zich ontwikkelen. In internationaal onderzoek naar migratie is de tweede generatie uitgebreid onderzocht en is er geschreven over onder andere hun integratie, identiteit, transnationale banden en sociaal kapitaal (zie onder andere Gans, 1992; Waters, 1994; Zhou, 1997; Portes & Rumbaut, 2001; Levitt & Waters, 2002; Thomson & Crul, 2007, Algan et al., 2010; Bean et al., 2012). In het navolgende volgt een bespreking van de kenmerken van eerste en tweede generatie migranten in Curaçao op de gebieden onderwijs (participatiegraad en opleidingsniveau), arbeid (participatiegraad, werkloosheidspercentage en werkenden) en inkomen. Per gebied zal er aandacht worden besteed aan een vergelijking tussen de eerste en tweede generatie, vervolgens worden de percentages besproken per herkomstregio en ten slotte worden specifieke migrantengroepen besproken. Eerst zullen de methodologie en definities behandeld worden. Dit artikel wordt afgesloten met een vergelijking tussen de twee generaties migranten.

Methodologie en definities

Methodologie

In de meest recente census is niet alleen gevraagd naar het geboorteland/-eiland van de persoon, maar ook naar de geboorteplaats van zijn/haar moeder en vader. Aan de hand van vraag 4 “in welk land of eiland ben je geboren” kan worden bepaald wie behoort tot de eerste generatie migranten. De vragen “waar is jouw vader geboren”(vraag 5) en “waar is jouw moeder geboren (vraag 6) geven de mogelijkheid om te bepalen wie tot de tweede generatie behoort.

De kenmerken ten aanzien van onderwijs zijn onderzocht door middel van zes vragen over onder andere huidige deelname aan dagonderwijs, vervoer naar school en hoogst afgeronde opleiding

Om inzicht te krijgen in de arbeidsmarktkenmerken van de bevolking zijn er in de sectie Arbeid van het vragenformulier achttien vragen (32 tot en met 50) gesteld over onder andere economische positie, huidige werkzaamheden en type werkzaamheden.

Ten aanzien van het inkomen van de bevolking (en migranten) werd in vraag 52 gevraagd naar het inkomen van de maand voor de afname van het interview.

Definities

Migranten: personen die in Curaçao woonachtig zijn, maar niet in Curaçao geboren zijn. Het gaat hier dus ook om personen die in andere Caribische delen van het Koninkrijk der Nederland geboren zijn, zoals BES en Sint Maarten, maar hiernaast ook in bijvoorbeeld

Colombia, Libanon, Portugal en dergelijke. Deze groep worden ook wel eerste generatie migranten genoemd (Ter Bals, 2014).

Tweede generatie migranten: personen die in Curaçao geboren zijn, maar waarvan de moeder ergens anders is geboren (tenzij dit Curaçao is, dan is het geboorteland van de vader bepalend) (Ter Bals, 2014).

Schoolparticipatiegraad: de verhouding tussen het aantal deelnemers aan dagonderwijs en de totale populatie (www.cbs.cw).

Werkenden: alle personen van 15 jaar en ouder met een baan of een eigen bedrijf of alle personen die in de week voorafgaand aan het onderzoek 4 uur of meer hebben gewerkt tegen betaling.

Werkzoekenden: alle personen van 15 jaar en ouder die tijdens het onderzoek zonder werk zijn, op zoek zijn naar werk óf een eigen bedrijf willen beginnen, de maand voorafgaand Resultaten Arbeidskrachtenonderzoek Curaçao 2013 aan het onderzoek actief naar werk hebben gezocht en binnen 2 weken kunnen beginnen te werken óf een eigen bedrijf starten.

Economisch niet actieven: alle personen van 15 jaar en ouder die noch werken, noch op zoek zijn naar werk.

Beroepsbevolking: de werkenden en de werkzoekenden samen, ook wel de economisch actieve bevolking genoemd.

Werkloosheidspercentage: het aantal werkzoekenden als aandeel van de beroepsbevolking.

Participatiegraad: de verhouding van de beroepsbevolking tot de totale bevolking en is een graadmeter voor de participatie aan het economische verkeer.

Afkortingen

In het navolgende worden voor een betere presentatie van de data in de tabellen enkele landen afgekort.

Colombia: Col

Dominicaanse Republiek: D.R.

Jamaica: Jam

Nederland: NL

Portugal: Port

Sint Maarten: St.M.

Suriname: Sur

Onderwijs

Schoolparticipatiegraad

Voor de totale bevolking van Curaçao is de gemiddelde participatiegraad 26,2 procent (E-7 tabellen Census 2011, www.cbs.cw).

Uit tabel 1 blijkt dat de gemiddelde schoolparticipatiegraad van eerste generatie migranten 19,4 procent is en voor de tweede generatie migranten 33,0 procent. Het percentage deelnemers aan dagonderwijs is voor beide groepen 25,3 procent. Dat is lager dan het

landelijk gemiddelde van 26,2 procent. De schoolparticipatie in de leeftijdsgroep 6-15 jaar is voor beide groepen hoog: eerste generatie 99,0 procent versus tweede generatie 99,6 procent. Verschillen in de schoolparticipatie tussen de eerste generatie en tweede generatie migranten

zijn vooral te zien in de leeftijdsgroepen 0-5 jaar en 16-24 jaar. De schoolparticipatie van eerste generatie migranten in de leeftijdsgroep 16-24 jaar (57,5 %) is lager dan die van tweede generatie jongeren (64,2 %).

Tabel 1. Schoolparticipatiegraad migranten, eerste en tweede generatie, absoluut en relatief, Curaçao, 2011			
Leeftijd	Totaal	Eerste generatie	Tweede generatie
a. Bevolking			
0-5	4548	993	3555
6 - 15	8825	3897	4928
16-24	5893	3540	2353
25+	43482	27217	16265
Totaal	62748	35647	27101
b. Schoolgaanden			
0-5	3145	783	2362
6 - 15	8767	3858	4909
16-24	3544	2034	1510
25+	398	227	171
Totaal	15854	6902	8952
c. Participatiegraad (b/a)			
	%		
0-5	69.2	78.9	66.4
6 - 15	99.3	99.0	99.6
16-24	60.1	57.5	64.2
25+	0.9	0.8	1.1
Totaal	25.3	19.4	33.0

De migrantengroep in Curaçao bestaat uit personen afkomstig uit verschillende landen. Tabel 2 geeft informatie over de schoolparticipatie van eerste generatie migranten gespecificeerd naar geboorteland. Uit de tabellen kan afgeleid worden dat er tussen de diverse landen van herkomst grote verschillen in de schoolparticipatiegraad van migrantenjongeren zijn.

Tabel 2. Schoolparticipatiegraad specifieke migrantengroepen, eerste generatie, relatief, Curaçao, 2011

	percentage													
	Col	D.R.	Haiti	Jam	Ven	BES	St.M.	Aua	Nl	Sur	Port	China	India	Overige
Leeftijd														
0-5	75.9	69.2	50.0	9.1	65.2	76.5	66.7	85.7	83.9	73.3	0.0	66.7	90.0	66.7
6 - 15	98.5	98.1	98.8	97.8	97.2	97.6	97.9	100.0	99.5	98.5	100.0	100.0	100.0	98.5
16-24	58.5	50.3	58.5	44.2	61.4	61.5	57.0	73.8	65.9	56.6	100.0	33.3	27.3	47.0
25+	0.8	0.8	1.0	0.3	1.1	0.7	1.1	0.6	1.0	1.7	0.7	1.1	0.7	0.5

Voor de leeftijdsgroep 6-15 jaar geldt voor eerste generatie jongeren uit Aruba, Portugal, China en India een schoolparticipatie van 100 procent; Venezuela scoort voor deze leeftijdsgroep het laagst met een participatiegraad van 97,2 procent. De verschillen worden in het bijzonder duidelijk bij de leeftijdsgroep 16-24 jaar. Eerste generatie migrantenjongeren uit Portugal (100%), Aruba (73,8%) en Nederland (65,9 %) hebben zeer hoge participatiecijfers vergeleken met India (27,3%), China (33,3%) en Jamaica (44,2%).

Opleidingsniveau

Een belangrijke indicator op onderwijsgebied is de hoogst gevolgde opleiding van personen die momenteel niet schoolgaand zijn. Het gaat hier ook om personen van wie onduidelijk is of deze hoogst gevolgde opleiding daadwerkelijk afgerond is. Tabel 3 laat de verschillen zien tussen de eerste en tweede generatie. Het grootste verschil is te zien voor de categorie lager middelbaar onderwijs. Meer tweede generatie migranten dan eerste generatie bereiken dat niveau. Opvallend is de wat hogere score van eerste generatie migranten in de hoge opleidingsniveaus.

Tabel 3. Opleidingsniveau naar generatie, relatief, Curaçao, 2011

	percentage	
Opleidingsniveau	Eerste generatie	Tweede generatie
Geen (max. lagere school)	26.4	16.3
Lager middelbaar (VSBO, Havo 1+2 and VWO 1+2)	27.2	41.0
Hoger middelbaar (HAVO 3-5; VWO 3-6: SBO, MBO)	24.0	22.8
Hoog (Bachelor)	17.4	16.0
Hoog (WO)	4.9	3.8
Third Level Plus	0.2	0.2
Totaal	100.0	100.0

Tabel 4 geeft een beeld van de opleidings situatie van migranten per geboorteregio (van eerste generatie migranten). Eerste generatie migranten uit het Caribisch gebied hebben, vergeleken met migranten uit andere regio's, het laagste opleidingsniveau: 27,2 procent heeft een hoger middelbaar/hoge opleiding. Eerste generatie migranten uit Noord Amerika hebben het hoogste opleidingsniveau: 87,8 procent heeft een hoger middelbaar/hoge opleiding.

Tabel 4. Opleidingsniveau naar geboorteregio, eerste generatie, relatief, Curaçao, 2011						
percentage						
Opleidingsniveau	Caribisch gebied	Zuid Amerika	Noord Amerika	Azie	Europa	Overig
Geen (max. lagere school)	38.8	19.8	5.0	22.8	12.8	17.7
Lager middelbaar (VSBO, Havo 1+2 and VWO 1+2)	34.0	28.2	7.1	22.2	15.6	22.3
Hoger middelbaar (HAVO 3-5, VWO 3-6, SBO, MBO)	18.3	30.3	23.2	27.6	26.8	27.9
Hoog (Bachelor)	7.3	18.2	48.2	21.6	32.7	23.3
Hoog (WO en WO+)	1.6	3.6	16.4	5.8	12.1	8.8
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Uitgaande van tabel 5, die een beeld geeft van migranten uit specifieke landen, kan er geconcludeerd worden dat eerste generatie migranten uit Nederland (50,8%), Suriname (42,1%) en India (41,8%) een hoog opleidingsniveau (bachelor, WO en WO+) hebben. Eerste generatie migranten uit Portugal 91,1%), Haïti (87,8%) en Jamaica (80,4%) hebben de laagste opleidingsniveaus (geen of lager middelbaar onderwijs) vergeleken met andere eerste generatie migranten. Van de tweede generatie (tabel 6) hebben voornamelijk personen uit India en Nederland een hoog opleidingsniveau. Tweede generatie migranten uit de Dominicaanse Republiek, BES, Sint Maarten en Venezuela hebben het laagste opleidingsniveau, respectievelijk 62,8 procent, 64,6 procent, 66,5 procent, en 67,2 procent.

Tabel 5. Opleidingsniveau specifieke migrantengroepen, eerste generatie, relatief, Curaçao, 2011														
percentage														
Opleidingsniveau	Col	D.R.	Haiti	Jam	Ven	BES	St.M.	Aua	Nl	Sur	Port	China	India	Overige
Geen (max. lagere school)	22.8	44.3	46.2	31.0	17.4	36.4	38.5	16.7	3.5	8.9	73.3	39.3	12.9	28.4
Lager middelbaar (VSBO, Havo 1+2 and VWO 1+2)	29.9	29.2	41.6	49.4	21.8	36.7	30.3	34.9	15.5	27.0	17.8	34.4	11.7	23.0
Hoger middelbaar (HAVO 3-5, VWO 3-6, SBO, MBO)	35.0	22.0	10.0	17.1	32.0	16.5	19.6	21.2	30.2	22.1	6.0	21.6	34.6	20.3
Hoog (Bachelor)	10.8	3.9	2.0	2.2	24.5	8.4	10.7	21.9	37.4	33.6	2.5	4.1	34.6	20.4
Hoog (WO en WO+)	1.5	0.6	0.2	0.4	4.3	2.1	0.9	5.3	13.4	8.5	0.4	0.6	6.2	8.0
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Tabel 6. Opleidingsniveau specifieke migrantengroepen, tweede generatie, relatief, Curaçao, 2011 percentage

Opleidingsniveau	Col	D.R.	Haiti	Jam	Ven	BES	St.M.	Aua	Nl	Sur	Port	China	India	Overige
Geen (max. lagere school)	14.9	16.1	15.5	6.3	21.6	19.8	18.3	12.7	5.9	11.7	19.2	11.5	0.0	15.2
Lager middelbaar (VSBO, Havo 1+2 and VWO 1+2)	38.9	46.7	31.0	40.6	45.6	46.7	46.3	39.2	17.2	36.2	41.4	32.5	17.1	38.5
Hoger middelbaar (HAVO 3-5, VWO 3-6, SBO, MBO)	27.3	22.1	29.3	21.9	18.3	21.4	20.5	26.9	27.8	20.5	23.7	28.7	31.7	24.5
Hoog (Bachelor)	14.9	12.7	22.4	31.3	11.8	9.9	12.1	17.4	36.0	26.0	12.5	24.2	43.9	17.0
Hoog (WO en WO+)	4.0	2.4	1.7	0.0	2.7	2.2	2.8	3.8	13.0	5.6	3.2	3.2	7.3	4.9
Totaal	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Arbeidsmarktsituatie

Participatiegraad

De arbeidsparticipatiegraad geeft de verhouding weer tussen het aantal deelnemers op de arbeidsmarkt en de totale populatie

De participatiegraad in 2011 is 56,9 procent voor eerste generatie migranten en 41,1 procent voor tweede generatie migranten (tabel 7). Volgens tabel 8 hebben eerste generatie migranten uit Zuid Amerika de hoogste participatiegraad (63,7%); migranten uit Azië hebben de laagste participatiegraad (43%). Ten aanzien van eerste generatie migranten kan uit tabel 9 opgemaakt worden dat vooral migranten uit Haïti (82,9%), Jamaica (77,6%) en India (73,1%) in hoge mate deelnemen aan de arbeidsmarkt. Van de tweede generatie migranten zijn het voornamelijk personen uit Portugal (66,3%), Sint Maarten (57,2%) en BES (53,9%) die in hoge mate deelnemen (tabel 10).

Tabel 7. Arbeidsmarkt positie van migranten naar generatie, absoluut en relatief, Curaçao, 2011

	Totaal	Eerste generatie	Tweede generatie
1. Werkend	28934	18692	10242
2. Werkzoekend	2476	1577	899
3. Beroepsbevolking (1+2)	31410	20269	11141
4. Economisch niet actief (5-3)	18777	10879	7898
5. Bevolking 15 jaar+	50187	31148	19039
6. Totale bevolking	62748	35647	27101
7. Participatiegraad (3:6)	50.1	56.9	41.1
8. Werkloosheidspercentage (2:3)	7.9	7.8	8.1
9. Percentage werkenden (1:6)	46.1	52.4	37.8

Tabel 8. Arbeidsmarktpositie van migranten naar geboorteregio, eerste generatie, absoluut en relatief, Curaçao, 2011

	Caribisch gebied	Zuid Amerika	Azie	Europa	Noord Amerika	Overige
1. Werkend	7438	5167	1162	4582	194	149
2. Werkzoekend	908	422	31	201	5	10
3. Beroepsbevolking (1+2)	8346	5589	1193	4783	199	159
4. Economisch niet actief (5-3)	4968	2385	554	2789	98	82
5. Bevolking 15 jaar+	13314	7974	1747	7572	297	241
6. Totale bevolking	14065	8770	2772	10313	398	440
7. Participatiegraad (3:6)	59.3	63.7	43.0	46.4	50.0	36.1
8. Werkloosheidspercentage (2:3)	10.9	7.6	2.6	4.2	2.5	6.3
9. Percentage werkenden (1:6)	52.9	58.9	41.9	44.4	48.7	33.9

Tabel 9. Arbeidsmarktpositie van specifieke migrantengroepen, eerste generatie, absoluut en relatief, Curaçao, 2011

	Col	D.R.	BES	Haiti	Ven	Aua	St.M.	Jam	Nl	Sur	Port	India	China
1. Werkend	2869	3026	716	1395	875	821	115	873	3997	942	379	433	373
2. Werkzoekend	238	494	68	148	95	54	22	82	186	54	9	8	8
3. Beroepsbevolking (1+2)	3107	3520	784	1543	970	875	137	955	4183	996	388	441	381
4. Economisch niet actief (5-3)	1032	1595	1317	245	520	647	275	181	2146	641	475	132	162
5. Bevolking 15 jaar+	4139	5115	2101	1788	1490	1522	412	1136	6329	1637	863	573	543
6. Totale bevolking	4537	5405	1861	1862	1691	1616	473	1230	8988	1770	869	603	569
7. Participatiegraad (3:6)	68.5	65.1	42.1	82.9	57.4	54.1	29.0	77.6	46.5	56.3	44.6	73.1	67.0
8. Werkloosheidspercentage (2:3)	7.7	14.0	8.7	9.6	9.8	6.2	16.1	8.6	4.4	5.4	2.3	1.8	2.1
9. Percentage werkenden (1:6)	63.2	56.0	38.5	74.9	51.7	50.8	24.3	71.0	44.5	53.2	43.6	71.8	65.6

Tabel 10. Arbeidsmarktpositie van specifieke migrantengroepen, tweede generatie, absoluut en relatief, Curaçao, 2011

	Col	D.R.	BES	Haiti	Ven	Jam	St.M.	Aua	Nl	Sur	Port	China	India
1. Werkend	395	755	2697	42	670	36	502	862	768	945	809	101	31
2. Werkzoekend	36	102	259	6	60	4	49	110	36	58	52	3	3
3. Beroepsbevolking (1+2)	431	857	2956	48	730	40	551	972	804	1003	861	104	34
4. Economisch niet actief (5-3)	277	659	2125	65	916	36	335	630	441	884	315	79	34
5. Bevolking 15 jaar+	708	1516	5081	113	1646	76	886	1602	1245	1887	1176	183	68
6. Totale bevolking	1845	3311	5487	718	2125	480	963	1967	2472	2264	1299	347	235
7. Participatiegraad (3:6)	23.4	25.9	53.9	6.7	34.4	8.3	57.2	49.4	32.5	44.3	66.3	30.0	14.5
8. Werkloosheidspercentage (2:3)	8.4	11.9	8.8	12.5	8.2	10.0	8.9	11.3	4.5	5.8	6.0	2.9	8.8
9. Percentage werkenden (1:6)	21.4	22.8	49.2	5.8	31.5	7.5	52.1	43.8	31.1	41.7	62.3	29.1	13.2

Werkloosheidspercentage

Het werkloosheidspercentage is de verhouding tussen werkzoekenden en de beroepsbevolking. Uit tabel 7 kan opgemaakt worden dat het werkloosheidspercentage iets hoger is onder tweede generatie migranten (8,1%) vergeleken met eerste generatie migranten (7,8%). De werkloosheid is laag onder migranten uit Noord Amerika (2,5%), Azië (2,6%) en Europa (4,2%). Het lage werkloosheidscijfer in Azië met daarnaast de laagste participatiegraad (43%) wordt veroorzaakt door het lage aantal werkzoekenden ten opzichte van het aantal werkenden.

De werkloosheid is, vergeleken met migranten uit de andere regio's, relatief hoog onder migranten uit het Caribische gebied (10,9%) en Zuid Amerika (7,6%). Als er gekeken wordt naar de herkomstlanden van de migranten is het opvallend dat er grote verschillen zijn voor wat betreft het werkloosheidspercentage (tabel 9 en 10). Eerste generatie migranten uit Sint Maarten (16,1%), Dominicaanse Republiek (14%), Venezuela (9,8%) en Haïti (9,6%) kennen de grootste percentages werklozen. Tweede generatie migranten uit de volgende landen hebben, vergeleken met andere tweede generatie migranten, hoge percentages: Haïti (12,5%), Dominicaanse Republiek (11,9%), Aruba (11,3%) en Jamaica (10%). Tweede generatie migranten uit China hebben het laagste werkloosheidspercentage (2,9%).

Percentage werkenden

Het percentage werkenden drukt de verhouding uit tussen het aantal werkenden en de totale populatie. Eerste generatie migranten hebben een hoger percentage werkenden dan de tweede generatie. Eerste generatie migranten uit de regio's Zuid Amerika (58,9%) en

Caribische gebied (52,9%) hebben een hoog percentage werkenden vergeleken met eerste generatie migranten uit andere regio's. Ten aanzien van specifieke migrantengroepen hebben eerste generatie migranten uit Haïti (74,9%), India (71,8%) en Jamaica (71,0%) een hoog percentage werkenden. Van de tweede generatie migranten hebben migranten uit Portugal (62,3%) en Sint Maarten (52,1) de hoogste percentages werkenden (tabel 8).

Inkomen

Het bruto maandinkomen van de werkende bevolking geeft een indicatie van de financiële positie van de betreffende populatie. De inkomensverdeling tussen werkende eerste generatie migranten en werkende tweede generatie migranten kent geen grote verschillen (tabel 11). De grootste verschillen komen voor in de inkomensklasse "geen inkomen", 1001-2000 en 5001-7500. Over het algemeen kan gesteld worden dat tweede generatie migranten vaker dan eerste generatie migranten in hogere inkomensklassen zitten.

Tabel 11. Inkomensverdeling naar generatie, relatief, Curaçao, 201			
Bruto maandinkomen	Totaal	Eerste generatie	Tweede generatie
percentage			
geen inkomen	18.4	19.9	15.9
1-1000	22.2	22.0	22.6
1001-2000	20.5	23.0	16.4
2001-3000	10.7	10.0	11.9
3001-4000	6.5	5.7	8.0
4001-5000	6.3	5.3	7.8
5001 - 7500	8.2	6.8	10.3
> 7500	7.3	7.4	7.1
totaal	100.0	100.0	100.0
populatie	49072	31156	19046
gemiddeld inkomen	3441	3403	3479

Eerste generatie migranten uit het Caribische gebied, gevolgd door die uit Zuid Amerika hebben de laagste gemiddelde inkomens vergeleken met andere eerste generatie migranten (tabel 12). Het gemiddelde maandinkomen van migranten uit deze regio bedraagt respectievelijk 2269 en 2826 gulden. Het hoogste gemiddelde inkomen hebben migranten uit Noord Amerika (9729 gld.).

Tabel 12. Gemiddeld inkomen naar geboorteregio, eerste generatie, absoluut, Curaçao, 2011						
	Caribisch gebied	Zuid Amerika	Azie	Europa	Noord Amerika	Overige
Inkomen	2269	2826	3642	5011	9729	4401
Populatie	10591	6057	1308	5689	220	169

Eerste generatie migranten uit Nederland (6381 gld.), India (4627 gld.) en Suriname (4080 gld) hebben, na Noord Amerika, het hoogste gemiddelde maandinkomen (tabel 13). Eerste generatie migranten uit de Dominicaanse Republiek (1799 gld.), Haïti (1986 gld.) en China

(2108 gld.) hebben het laagste gemiddelde maandinkomen, als gekeken wordt naar de uitsplitsing van de verschillende regio's.

Ook tweede generatie migranten uit Nederland (5722 gld.), India (5530 gld.) en Suriname (4183 gld.) hebben het hoogste gemiddelde maandinkomen. De laagste gemiddelde inkomens hebben tweede generatie migranten uit: Jamaica (2618 gld.), Dominicaanse Republiek (2927 gld.), BES (2968 gld.) en Venezuela (3018 gld.).

Tabel 13. Gemiddeld inkomen, eerste en tweede generatie, absoluut, Curaçao, 2011

	Col	D.R.	Haiti	Jam	Ven	BES	St.M.	Aua	Nl	Sur	Port	China	India
eerste generatie	2146	1799	1986	2160	3212	2502	2476	3690	6381	4080	2175	2108	4627
populatie	3135	3824	1476	914	1047	1793	295	1259	4681	1345	737	382	447
tweede generatie	3158	2927	3809	2618	3018	2968	3291	3259	5722	4183	3673	3438	5530
populatie	522	1006	52	29	1420	4352	801	1220	927	1683	909	139	34

Conclusie

In 2011 bestaat de bevolking van Curaçao (150563) voor meer dan 40 procent uit eerste generatie (23,6%) en tweede generatie migranten (17,9%).

Er zijn duidelijk hier en daar generatieverschillen waar te nemen. De schoolparticipatiegraad van tweede generatie migranten is hoger dan die van eerste generatie migranten. Dit geldt ook voor het opleidingsniveau, waarbij aangetekend moet worden dat op het hogere niveau de eerste generatie migranten iets beter scoren.

Ten aanzien van arbeid is de participatiegraad van de eerste generatie migranten hoger dan die van de tweede generatie. De werkloosheidspercentages van de twee generaties verschillen niet veel van elkaar, maar het percentage is iets hoger voor de tweede generatie migranten. Verder hebben eerste generatie migranten een hoger percentage werkenden dan de tweede generatie. Ten slotte zitten tweede generatie migranten vaker dan eerste generatie migranten in de hogere inkomensklassen.

Een aanvullend kwalitatief onderzoek zou verklaringen kunnen geven over motieven van de verschillen tussen de generaties van migrantengroepen.

Literatuurlijst

- Algan, Y. et al. (2010). The Economic Situation of First and Second Generation Immigrants in France, Germany and the United Kingdom. *The Economic Journal*, 120(542), 4-30
- Allen, R.M. (2003). Acceptatie of uitsluiting. Enkele belangrijke invalshoeken voor de discussie over beeldvorming over immigranten uit de regio en over de Curaçaoënaars. In Allen, R.M., Heijes, C. & Marcha, V. (Eds.), *Emancipatie en acceptatie. Curaçao en Curaçaoënaars. Beeldvorming en identiteit honderd veertig jaar na de slavernij*. Amsterdam: SWP.
- Allen, R.M. (2006). Regionalization of identity in Curaçao: Migration and diaspora. In Ruben Gowricharn (Ed.), *Caribbean Transnationalism: Migration, Pluralism and Social Cohesion*. Lanham: Lexington Books
- Bals, M. ter (2014). Census 2011: The migratory population of Curaçao. *Modus* 12 (1/2), 1-16
- Bean, F. et al. (2012). The dimensions and degree of second-generation incorporation in US and European cities: A comparative study of inclusion and exclusion. *International Journal of Comparative Sociology*, 53 (3), 181-209
- Central Bureau of Statistics Curacao (2013). Resultaten arbeidskrachtenonderzoek (AKO) Curaçao 2013. Curaçao
- Dijs, N. van der (2011). The nature of ethnic identity among the people of Curaçao. Willemstad: Drukkerij de Curaçaosche Courant N.V.
- Education characteristics (z.d). Geraadpleegd op 30 januari 2014 van <http://www.cbs.cw>
- Gans, H. (1992). Second-generation decline: scenarios for the economic and ethnic futures of the post-1965 American immigrants. *Ethnic and racial studies*, 15 (1), 179–192
- Pizarro, J. and Villa, M. (2005). International migration in Latin America and the Caribbean: a summary view of trends and patterns. Santiago, Chile: CEPAL/CELADE
- Thomas-Hope, E. (2002). Skilled Labour Migration from Developing Countries: Study on the Caribbean region. Geneva: International Labour Office
- Thomson, M. & Crul, M. (2007). The second generation in Europe and the United States: How is the transatlantic debate relevant for further research on the European second generation? *Journal of ethnic and migration studies*, 33 (7), 1025-1041
- Zhou, M. (1997). Segmented assimilation: Issues, controversies, and recent research on the new second generation. *International migration review*, 31(4), 975-1008
- Portes, A. & Rumbaut, R. (2001). Legacies. The story of the Immigrant Second Generation. Berkeley and Los Angeles/New York: University of California Press/Russell Sage Foundation.
- Levitt, P. & Waters, M. (1994). The changing face of home: The transnational lives of the second generation. New York: Russell Sage Foundation
- Waters, M. (1994). Ethnic and racial identities of second-generation black immigrants in New York City. *International Migration Review*, 28 (4),795-820